

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

เยาวชนในปัจจุบันเป็นอนาคตของชาติ เป็นคำพูดที่คนทั่วไปมักจะพูดกัน แต่ในปัจจุบันเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของชาติกลับมีพฤติกรรมที่น่ากลัว เช่น นักเรียนโรงเรียนเดียวกันฆ่ากันเอง เด็กอายุ 18 ปี เป็นหัวหน้าแก๊งค์ปล้นบนสะพานลอย ดินยาเสพติด ค้ายาเสพติด เล่นการพนัน เป็นต้น

จะเห็นว่าเด็กและเยาวชน กระทำคามผิดมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่เกรงกลัวต่อความผิดที่จะได้รับ กฎหมายมีปัญหาหรือไม่ ถ้าหลังไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันหรือไม่ หรือว่าแรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเกิดจากอะไร คิดกันได้เลยหลายแง่มุม การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน กฎหมายจะแบ่งแยกเรื่องความผิดตามอายุ พร้อมทั้งระบุว่าอายุเท่าไรที่เรียกว่าเด็ก หรือเยาวชน แบ่งโทษจากการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน

บางครั้งสาเหตุของการกระทำความผิดหลายอย่างของเด็กและเยาวชน เกิดจากความรู้อาจไม่ถึงการณ์ จึงทำให้ผลเสียตามมา ไม่เพียงแต่เข้าไปอยู่ในสถานพินิจ เด็กเร่ร่อนบางคนต้องการหาที่กินที่นอน จึงเลือกกระทำความผิดเพื่อเข้าไปอยู่ในนั้น ส่วนหนึ่งเลือกกระทำความผิดเกิดเนื่องจากสภาพครอบครัว สภาพการศึกษา สิ่งแวดล้อมรอบตัว และกลุ่มเพื่อนรวมไปถึงครอบครัวที่ขาดความเข้าใจหรือมองว่าเด็กเป็นตัวปัญหา สภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่ให้การยอมรับหรือตัวชุมชนเองเป็นแหล่งอบายมุขต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดเด็กและเยาวชนกระทำความผิด

จากปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนอาจกล่าวได้ว่า คือการกระทำของเด็กและเยาวชนที่ผิดไปจากกฎเกณฑ์ บรรทัดฐาน ค่านิยมของสังคม โดยในทางปฏิบัติแล้วประเทศไทยเรา จะถือว่ากฎหมายเป็นบรรทัดฐานของสังคมที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมที่สุด คือมีการตราไว้อย่างเป็นทางการอย่างเปิดเผย เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดตามกฎหมายบัญญัติไว้ และถูกจับกุม เด็กและเยาวชนนั้นก็กลายเป็นผู้กระทำความผิดที่ต้องได้รับโทษทัณฑ์ตามบทลงโทษ ส่วนในเรื่องการจัดการปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนจะมีรูปแบบดังนี้คือ เมื่อเด็กและเยาวชนถูกตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิดแล้ว ปัจจุบันวิธีการจัดการของกระบวนการยุติธรรมไทย แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ วิธีการแรกเป็น การตัดอิสระภาพ โดยส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานกักกันเด็ก

และเยาวชน หรือสถานฝึกอบรมวิชาชีพตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนอีกวิธีคือการที่ยังให้อิสระภาพต่อเด็กและเยาวชน โดยส่งตัวกลับไปอยู่กับครอบครัวหรือผู้ปกครอง และมอบให้บุคคลหรือองค์กรที่ศาลเห็นสมควรทำหน้าที่ดูแลอบรมสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่กระนั้นก็ยังมีความเป็นปัญหา คือเมื่อเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวมาลงโทษยังสถานพินิจ ซึ่งในขั้นตอนการรับตัวเด็กและเยาวชนมาลงโทษนั้น ยังไม่มีการจำแนกและแบ่งแยกประเภทความผิดเอาไว้ ดังนั้นเมื่อรับตัวเด็กและเยาวชนมาแล้วจึงนำมาควบคุมรวมกันไว้ทั้งหมดจึงทำให้เกิดเป็นปัญหาเด็กและเยาวชนเกิดการเลียนแบบและถ่ายทอดพฤติกรรมความผิดต่อกัน โดยมีทฤษฎีที่สนับสนุนคือทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างของ ซัทเธอร์แลนด์ ได้วิเคราะห์ไว้ว่า พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้จากบุคคลใกล้ชิดในการติดต่อสื่อสารกัน ไม่ว่าจะเป็นทางวาจา หรือ ลักษณะท่าทาง ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอื่นๆ โดยมีแนวคิดดังนี้

พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร ซึ่งการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นจะเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ก็จะรวมถึงเทคนิคในการกระทำความผิด การใช้เหตุผล ตลอดจนทัศนคติในการกระทำความผิด ซึ่งบุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิด เพราะมีความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมากกว่าการไม่ละเมิดกฎหมาย

โดยทฤษฎีนี้ได้ให้ความสำคัญกับ “การคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เป็นอาชญากร” โดย ซัทเธอร์แลนด์ ให้เหตุผลว่า ความผูกพันกับเพื่อนจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ และส่งเสริมสนับสนุนทั้งในด้านความประพฤติและความเห็นด้วยในพฤติกรรมดังกล่าว เด็กและเยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นคนดีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ดีและเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ถูกกฎหมาย ในทางตรงกันข้ามเยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นอาชญากรจะมีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรม

ดังนั้นการที่นำเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในข้อหาลักทรัพย์ มาอยู่ร่วมกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในข้อหาฆ่าคนตาย ข่มขืนกระทำชำเรา หรือเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเด็กและเยาวชนอาจเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมกระทำความผิดต่อกันและได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมที่ไม่ดีและประสบการณ์ผ่านการพูดคุย การแสดงออก ท่าทาง ความคิด รวมไปถึงเทคนิคในการกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้พ้นโทษออกไปแล้วอาจก่อการกระทำความผิดที่ร้ายแรงขึ้น เช่น ปล้นฆ่า ปล้นและข่มขืน ซึ่งการกระทำความผิดอาจจะเป็นในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามแต่ที่เด็กและเยาวชนจะได้รับการเรียนรู้การเลียนแบบและถ่ายทอดพฤติกรรมกระทำความผิดต่อกันมา

จากปัญหาดังกล่าวนี้เป็นผลจากการที่ทางสถานพินิจนั้นไม่ได้มีระบบการจำแนกและแบ่งแยกประเภทความผิด ทำให้เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้เมื่อพ้นโทษออกไปแล้ว เด็กและเยาวชนก็จะหวนกลับไปก่อการกระทำผิดอีกและร้ายแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งสุดท้ายแล้วก็จะเป็นการกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่ในวัฏจักรเช่นเดิม

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นควรว่าควรที่จะมีมาตรการในทางกฎหมายที่เหมาะสมและชัดเจน ดังนี้

1. เห็นควรมีการนำเอามาตรการในการลงโทษและวิธีปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในต่างประเทศมาปรับใช้กับกระบวนการลงโทษและวิธีปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนของประเทศไทย ซึ่งในต่างประเทศได้ดำเนินการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศอังกฤษ โดยที่มีการจำแนกและแบ่งแยกประเภทความผิดและผู้กระทำความผิด โดยที่ไม่นำเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมาควบคุมอยู่ร่วมกัน

2. เห็นควรมีการนำมาตรการต่างๆ ในการจำแนกและแบ่งแยกประเภทความผิดเด็กและเยาวชนมาบัญญัติเป็นกฎหมายให้ใช้บังคับได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการแบ่งแยกเป็นประเภทความผิดแต่ละความผิดออกจากกัน โดยแบ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับชีวิต ความผิดเกี่ยวกับร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะมาตรการในการจำแนกและแบ่งแยกประเภทความผิดของเด็กและเยาวชน อาจจะช่วยบรรเทาผลเสียต่อเด็กและเยาวชนได้โดยที่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดไม่ร้ายแรงก็จะไม่ได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมและการเลียนแบบพฤติกรรมที่ชั่วร้ายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดร้ายแรงได้บ้าง เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการลอกเลียนแบบพฤติกรรมการกระทำความผิดและการกระทำผิดซ้ำซากของเด็กและเยาวชน

3. เห็นควรให้มีมาตรการทางด้านกฎหมาย ในการแยกเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่มีลักษณะพิเศษมาลงโทษ ได้แก่ เด็กและเยาวชนเพศที่สาม เด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ ควรมีมาตรการในการแบ่งแยกออกจากเด็กและเยาวชนปกติ ไม่ควรที่จะนำมาควบคุมไว้ร่วมกัน เพราะจะทำให้เกิดความไม่เหมาะสมและจะเกิดเป็นผลกระทบต่อทางด้านจิตใจ อารมณ์และร่างกาย และยังจะทำให้เกิดเป็นปมด้อยแก่เด็กและเยาวชนที่มีลักษณะพิเศษเหล่านี้

4. เห็นควรให้มีมาตรการนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือชุมชนหรือหมู่บ้าน ที่เด็กและเยาวชนเหล่านี้อาศัยอยู่หรือครอบครัวของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยขอเสนอว่า ควรมีการคัดเลือกชุมชนหรือหมู่บ้านตัวอย่างที่มีความเข้มแข็งพอสมควร

และให้ความสำคัญกับปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยที่ไม่มองว่าปัญหาดังกล่าวนั้นเป็นภาระที่หนักเกินไปหากแต่ชุมชนหมู่บ้าน คนในชุมชนหรือหมู่บ้านนั้นๆ มีความพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย โดยกระบวนการยุติธรรมรวมถึงรัฐต้องเข้ามากำหนดด้วยว่าประเภทคดีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนประเภทใดบ้างที่ชุมชน หมู่บ้านสามารถจะจัดการดูแลสอดส่องแก้ไขฟื้นฟูได้ด้วยตัวของชุมชน หมู่บ้านเอง และรวมถึงประเภทคดีใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนต้องเข้ามามีส่วนช่วยเหลือด้วย

5. เห็นควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกและแบ่งแยกประเภทความผิดของเด็กและเยาวชนและรวมถึงมาตรการทางกฎหมายในการจัดสถานที่ในการควบคุมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้เป็นรูปธรรม โดยออกเป็นนโยบายที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้จริง

6. เห็นควรให้มีมาตรการในทางกฎหมายในการจัดสถานที่ควบคุมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนออกมาบังคับใช้และรวมถึงต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น ด้านการประเมินผลและติดตาม ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร

7. เห็นควรให้ภาครัฐเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น พนักงานคุมประพฤติ พนักงานสังคมสงเคราะห์ พนักงานจิตวิทยาซึ่งต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านจิตวิทยาเด็ก-วัยรุ่น ทีมแพทย์พยาบาล โดยเฉพาะจิตแพทย์เด็กให้เพียงพอต่อการดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนอย่างสูงสุด

8. เห็นควรให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับข้อกำหนดให้กับนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและมักเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน

9. เห็นควรที่ภาครัฐควรที่จะมีผลตอบแทนพิเศษต่อบุคลากรผู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านในการดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยมีการให้เป็นสวัสดิการในด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

10. เห็นควรให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนทุกฝ่ายสร้างจิตสำนึกที่ดี มีความเข้าใจและปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเหมือนดังเป็นบุตรหลานของตน

11. เห็นควรว่าหามาตรการในการสร้างเสริม จริยธรรม คุณธรรม ให้แก่เด็กและเยาวชน โดยการจัดให้มีกิจกรรมที่เป็นการบำบัดทางจิตใจ เช่น การฟังธรรม โดยการเชิญพระมาบรรยายธรรม อย่างน้อยอาทิตย์ละ 2 ครั้ง หรือจัดกิจกรรมเข้าค่ายปฏิบัติธรรม เพื่อเป็นการกล่อมเกล่าจิตใจให้เด็กและเยาวชนดีขึ้น ให้มีสติสัมปชัญญะ มีสมาธิในการคิดตัดสินใจในทางที่ดี

12. เห็นควรว่ากระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงแห่งมนุษย์และกระทรวงศึกษาธิการควรมีมาตรการในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการส่งเสริมและให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา การฝึกอาชีพ การจัดหางานเพื่อพ้นโทษออกมาแล้ว ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขอนามัยที่ดีและการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี หลังจากเด็กและเยาวชนเหล่านี้พ้นโทษของมาสู่สังคมภายนอกแล้ว

จากมาตรการต่างๆ ที่ได้นำเสนอแนะไปนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐ ในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากมีการปฏิบัติเกิดขึ้น การปฏิบัตินั้นต้องมีงบประมาณของรัฐในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านอัตรากำลังคน สถานที่ที่จะใช้จัดให้สำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อใช้ในการจำแนกและแบ่งแยกประเภทความผิดของเด็กและเยาวชน ผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพด้านต่างๆ ที่จะต้องนำมาดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องมีการใช้งบประมาณของภาครัฐเป็นจำนวนมาก และคงเป็นการยากที่มาตรการที่นำเสนอจะเกิดขึ้นได้ ถ้าหากหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะกระทำอยู่ฝ่ายเดียวโดยไม่ร่วมมือกัน

ดังนั้น ถ้าหากทุกฝ่ายเห็นว่าเด็กในวันนี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้าแล้ว ทุกฝ่ายควรเห็นว่าปัญหาของเด็กและเยาวชนไม่ใช่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนเท่านั้นแต่ควรเห็นว่าเป็นปัญหาของผู้ใหญ่เหมือนกันและเป็นปัญหาของประเทศชาติ และบุคคลที่มีส่วนอย่างมากที่จะช่วยในการป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้ก่อการกระทำความผิดที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ครอบครัว ครอบครัวที่เข้มแข็ง ทั้ง พ่อ แม่ และผู้ปกครองก็เป็นส่วนหนึ่งในการสั่งสอน พร้อมทั้งเตือนสติก่อนกระทำความผิดของบุตรหลาน เพราะพ่อ แม่ คือส่วนสำคัญในการผสมผสานสัมพันธ์ในครอบครัวและรวมไปถึง ครู อาจารย์ ที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งจะทำให้หลีกเลี่ยงการกระทำความผิดต่าง ๆ ได้อีกด้วย นอกจากนี้แล้วรัฐในฐานะที่เป็นผู้บริหารประเทศควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการวางแผนป้องกันปัญหาดีกว่าการมุ่งแก้ไขปัญหาเพียงอย่างเดียวเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนที่เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าของประเทศให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมไปด้วยจริยธรรมคุณธรรมอุดมไปด้วยปัญญาและความคิดที่ดีๆ ในการสร้างสรรค์พัฒนาประเทศให้เกิดความสงบและความผาสุก เป็นคนดีมารับใช้สังคมและมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง

ฉะนั้น ทุกฝ่ายควรที่จะใช้ความร่วมมือร่วมใจประสานงานกันเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อเด็กและเยาวชนและเพื่อความผาสุกของสังคมและประเทศชาติบ้านเมืองต่อไป